

Yüzyıl Dönümünde TKD Arşivi: İnternet'te Yayın ve 10-yıllık CD-ROM

Prof. Dr. Altan ONAT

Reklam harcamalarının günümüzde giderek büyümesinden tıp dergilerinin de pay almak istemesi ve kardiyoloji alanında da özel teşebbüsle yeni dergilerin yayın hayatına atılması olağan gözlemler arasındadır. Zaman zaman el değiştirirse, yayını zamanında gerçekleştiremese de, yılda ancak 1-4 nüsha halinde yayın yapan bu kardiyoloji dergileri bir çeşitlilik ve rekabet ortamı yarattığı için yarar sağlamaktadır. Bu çerçevede, iki yüzyılı birbirine bağlayan senede, 28'inci cildini tamamlayan, 1200 adet tirajlı TKD Arşivi'nin, düzeyli aylık yayını en düzenli bir şekilde sürdürmesi kardiyolojik araştırma platformunda esas odağı simgeledi. Ama Arşiv bu yıl asıl hamleyi, tüm makalelerin internette pratik olarak "aynı anda" yayınlanmasını sağlayarak yaptı. Yılın ilk üç sayısında özet ve summary'lerin, bilahare seçme birkaç makalenin yayınlandığı Web sayfamızda (<http://www.tkd.org.tr>), yılın ikinci yarısında tüm makaleler ve İngilizce özetler yer aldı. Bu, Arşiv'deki yazıların Türk Kardiyoloji Derneği üyeleri dışındaki kişiler tarafından, yurtiçi ve yurtdışında okunmaya başlandığı anlamına gelmektedir.

İnternet'te yayına yakın önemi içeren bir gelişme de, 10-11 yıllık Arşiv'deki yazı özet ve summary'lerini içeren CD-ROM'un yayımlanmasıydı. Ulusal Kardiyoloji Kongresi'ne yetiştirilen ve bu arada 100 kadar tıbbi kütüphane ile üyelerimize ücretsiz olarak dağıtılmasına başlanan TKD Arşivi 1990-2000 CD-ROM'unda Arşiv'in on yılı aşkın süreye ait 80 sayıda çıkan makalelerin Türkçe ve İngilizce özetleri bulunmaktadır. 700 küsur yayının özetleri yazarlar ve konular bakımından çapraz indekslenmiş olup bunlara kolaylıkla ulaşılabilmektedir. Böylece, kardiyolojinin çeşitli alanlarında araştırma yapan meslektaşlarımız, ilgili konuda ülkemizde 1990'lı yıllarda yapılan anlamlı araştırmaların hemen tamamına dakikalar içerisinde ulaşma imkanına her an sahip olmaktadır. Yayın kurul üyeleri ile hakemlerimizin de aynı olanağa sahip olmaları, gelecekteki yayınlarda yerli literatür eksikliğini kolaylıkla ortaya koyabileceğinden, bu durum yazarlarımıza yeni literatür açısından bir sorumluluk da yüklemektedir.

Elimize ulaşan makale akımının son yılda beşte bir oranında azalmasına rağmen, Arşiv'de 2000 yılında - bir sayı fazla çıkarıldığı için - yayımlanan makale sayısı 107'ye yükseltilebildi. Yayınlarda kalite ve standardın korunduğu öne sürülebilir, zira kabul oranında anlamlı bir değişiklik olmadı: bir önceki yılın %46'lık oranına karşılık, son yılda kabul oranı %48 idi. 1999 yılında gelen manuskriptlerdeki yığılmayı yansıtacak şekilde, bu yıl yayına giren toplam 108 makalenin onyedisi elimize 1999 yılı Ağustos ayından önce ulaşmıştı. İndeks yıldaki 191 yazıdan sadece 9'unun işlemleri ise, bu sayının baskı aşamasında sonuçlanmamıştı. Diğer bir deyişle, yığılma halinden uzaklaşmış olundu. Buna paralel biçimde, yazıları yayına sokmadaki süratimiz, yılın ilk çeyreğinde 6.9 aya kadar yükselmişken, daha sonra makalelerin yayına girmesindeki hızlanma sonucu, süre yılın bütünü için ortalama 6.0 aya indirilebildi. Bu sürenin 4.2 ay gibi büyük bir bölümü revizyonun kabülüne kadar, 1.8 aylık kısmı kabul tarihinden yayın olarak ele geçmesine kadar olduğuna göre, düzeltme işlemi süresinin kısaltılabileceği düşünülebilir.

TKD Arşivi'ne 1999 ile 2000 Temmuz sonları arasındaki 12 ayda toplam 191 makale ulaştı. Yazıların kaynaklandığı kurumlara göre dağılımı ve yayım sonuçları Tablo 1'de sunulmaktadır. Sayısı 50'ye yaklaşan tıp fakültesi ve eğitim hastaneleri mensuplarından yazı sunulmuştu. Arşiv'imize ilgi ve bağlılıklarından ötürü, tüm yazarlarımıza takdir ve teşekkürlerimizi arz ederiz. Yazarlarımızın çalıştığı kurumlar listesinin başında (Tablo 1) bu yıl yine İstanbul'da yerleşik dört büyük kardiyoloji merkezi ile TKD gelmekte, onları bu yıl Atatürk, Osmangazi, Yüzüncü Yıl, Gazi, Pamukkale üniversiteleri ve T. Yüksek İhtisas Hastanesi izlemekteydi. Dikkati çeken husus, Ankara'da çalışan ve çoğu TKD üyesi olan meslektaşlarımızın, kendi dergileri yerine başka dergilere yönelmiş olmalarıydı.

Araştırma niteliğindeki yazılar yayımlanan makalelerin üçte ikisini bu yıl net olarak aştı. Yayın türüne göre dağılım geleneksel çizgiyi korudu. Her sayı ortalama 7 araştırmanın yanısıra, bir derleme ile iki ol-

Tablo 1. TKD Arşivi'ne 1999 ve 2000 Temmuz sonları arasındaki 12 ayda ulaşan 191 makalenin kurumlara göre dağılımı ve sonucu

	Yayımlandı	İşlem Sürüyor	Toplam
	88 (107)	9	191
Koşuyolu K.A. Hast.	11		16
Türk Kardiyoloji Derneği	*11+		11
Siyami Ersek GKDC	**8	1	19
İstanbul Üniv. Tıp F.	7		9
Kardiyoloji Enst	*7		9
Atatürk Üniv. Tıp F.	5		5
Osmangazi Üniv. Tıp F.	*5		8
100. Yıl Üniv. Tıp F.	*3		7
Gazi Üniv. Tıp F.	3+		3
Pamukkale Üniv. Tıp F.	3		11
Dicle Üniv. Tıp F.	*2	1	7
Erciyes Üniv. Tıp F.	*2		4
Maltepe Üniv. Tıp F.	2		3
T Yüksek İhtisas Hast.	*2		10
9 Eylül Üniv. Tıp F.	1		3
Acıbadem Hast.	1		2
Akdeniz Üniv. Tıp F.	1		2
Ankara Üniv. Tıp F.	**1	1	4
Bursa YİH	*1		1
Celal Bayar Üniv. Tıp F.	1		1
Çukurova Üniv. Tıp F.	1		2
Çukurova-Gazi	1		1
Ege Üniv. Tıp F.	1		4
Gaziantep Üniv. Tıp F.	1+		1
International Hosp.	1		1
Kocaeli Üniv. Tıp F.	*1		1
Marmara Üniv. Tıp F.	**1		4
Osmanoğlu Hast.	1		1
Uludağ Üniv. Tıp F.	1		3
ABD, Azerbaycan, Lozan	*2	2	4
Diğer 17 kurum		4	34
Dr. S. Ulus ÇSHEA Hast.	*		

**31 Temmuz 1999'dan önce gelen yazılar
*+31 Temmuz 2000'den sonra gelen yazılar

gu bildirisini içerermekteydi. İngilizce yayına giren makalelerin payı %8'in üstüne çıkmadı. Türk Kardiyoloji Derneği'nin üç kılavuzu yıl içinde Arşiv'de yayına girdi. İki ayda bir aktarılan Dernek haberlerinden başka, editoryal yorum, editöre mektup ve kardiyoloji toplantılarından seçmeler okurlarımızın ilgisine sunuldu. Bu sene de son sayıya yazar dizini ile Türkçe-İngilizce konu dizini kolaylık sağlayacak biçimde yetiştirildi. Cildin toplam yayın hacmi 45 formadan 49 formaya çıkarıldı. Ayrıca, Ulusal Kardiyoloji Kongresi özetleri için bir ek sayı yayımlandı.

Tablo 2. TKD Arşivi'nde son yılda işlem gören 191 makaleyi değerlendiren hakemlerin listesi

Yüksel H	18	Timuralp B	6	Umman S	2
Adalet K	15	Türkoğlu Cen	6	Yılmaz E	2
Güneri S	11	Aytaç A	5	Acartürk E	1
Karcier S	11	Mercanoğlu F	5	Adalet I	1
Kültürsay H	11	Öncül A	5	Akçevin A	1
Nalbanteil İ	11	Alhan C	4	Alp N	1
Onat A	10	Ata N	4	Bahar S	1
Öngen Z	10	Aytemir K	4	Büket S	1
Tokgözoğlu L	10	Demirtaş M	4	Cordan J	1
Özbay G	9	Dindar A	4	Çetin S	1
Bilgiç A	8	Oto Ö	4	Çınar C	1
Karaoğuz R	8	Tezel T	4	Çoban O	1
Özder A	8	Umman B	4	Değirmencioglu F	1
Özkan M	8	Çeliker C	3	Diker E	1
Öztürk M	8	Gören T	3	Dokumacı B	1
Saltık L	8	Güzelsoy D	3	Ergin A	1
Akgün G	7	İlerigelen B	3	Görenek B	1
Enar R	7	Küçüköğlü S	3	Gültekin N	1
Okay T	7	Sansoy V	3	Gürkan K	1
Oktay A	7	Abacı A	2	Gürmen T	1
Paker T	7	Güldal M	2	Küçük S	1
Soydan İ	7	Nişancı Y	2	Özin B	1
Taşdemir O	7	Özkutlu S	2	Palandüz Ş	1
Buğra Z	6	Saraçlar M	2	Sabah İ	1
Koylan N	6	Sarıoğlu A	2	Sarıoğlu T	1
Olguntürk R	6	Tayyareci G	2		
Öztürk S	6	Türkoğlu H	2		
				TOPLAM	357

Okurlarımız için özen ifade eden ve yayınların asgari bilimsel standardını sağlayan *peer review* sistemimizle gurur duyabileceğimizi, sistemin kardiyologlarımızın araştırmacılığına katkıda bulunduğunu düşünüyoruz. Bu ciltte de yayın kurulunun kararına makalelerin her biri için iki danışmanın değerlendirmesi ışık tuttu. İleride bu sistemin hızlandırılması amacıyla düzenlemeye gidilecektir. Bu işlevi yapan değerli uzmanlarımızın adları Tablo 2'de açıklanmaktadır. Sayısı 80'i bulan bu hakemlerimizin herbirine yayın kurulunun sonsuz şükranlarını sunarız.

Aylık bir derginin işlemleri tatil, bayram, yaz dinlemeden kesintisiz sürmek durumundadır. Arşiv'in düzeyinin, sorumlulukları paylaşan yardımcı editörler Prof. H. Yüksel ve Prof. K. Adalet'in sayesinde korunduğunu takdir duygularıyla açıklamam yerinde olur. Bu vesile ile, şimdiden okurlarımızın Ramazan Bayramını kutlar, yeni yıl için sağlık ve başarılar dilerim.